

Van: Amy van Groot Battave
Telefoon: 14 010

Uw kenmerk: 24bb000886
Ons kenmerk: M2402-2992 - 24bo004191

Onderwerp: Beantwoording schriftelijke vragen
'Netcongestie en capaciteitsgebrek een mogelijk
probleem voor energyhubs' (24bb000886)

Datum: B&W 23 april 2024

Aan de gemeenteraad

Op 13 februari 2024 stelden S. van de Peppel (Partij voor de Dieren) en R.T.J. van der Velden (Partij voor de Dieren) ons schriftelijke vragen over Netcongestie en capaciteitsgebrek een mogelijk probleem voor energyhubs (24bb000886).

Inleidend wordt gesteld:

"Op stroomnetten is meer ruimte beschikbaar dan dat afnemers nu krijgen. Door samenwerking tussen inwoners en/of bedrijven en onderlinge uitwisseling van stroom in 'energyhubs' – waarbinnen zij energie delen, opslaan en flexibel afnemen – is die ruimte beter te verdelen en vrij te spelen, waardoor de capaciteit op het elektriciteitsnet beter wordt benut. Uit berichtgeving blijkt dat voor initiatieven om tot een efficiëntere lokale stroomverdeling te komen nu obstakels worden opgeworpen.

Netcongestie treedt op wanneer in delen van het elektriciteitsnet een probleem met transportcapaciteit ontstaat. Bij congestie is het net 'vol' en zijn lokale initiatieven niet meer mogelijk. In sommige regio's van het land is door landelijke beheerder TenneT van het hoogspanningsnet de stroomlevering aan banden gelegd, maar ook in andere regio's speelt deze situatie. Dit is een probleem, want het zorgt er onder andere voor dat de energietransitie vertraging oploopt."

Hieronder volgen de vragen en onze beantwoording:

Vraag 1:

Bent u bekend met de berichtgeving over netcongestie en eventuele problemen voor energyhubs?

Antwoord:

Het college is bekend met de berichtgeving over netcongestie en de aankondiging van landelijke netbeheerder Tennet dat het in de provincies Gelderland, Flevoland en Utrecht niet mogelijk is om zonder meer grootschalige energy hubs uit te rollen. TenneT en regionale netbeheerders geven aan warm voorstander te zijn van flexibel energiegebruik

zoals energy hubs beogen, mits dit congestie niet verergert op alle netvlakken, dus zowel bij de regionale als de landelijk netbeheerder. Een voorbeeld van een energy hub die wél doorgang kan vinden na overleg met TenneT is Powerhub in de gemeente Overbetuwe. Deze aanvraag was initieel geweigerd vanwege gebrek aan capaciteit op het net, maar na overleg met TenneT en Liander kan het initiatief met enkele aanpassingen toch van start ([Powerhub Overbetuwe kan er toch komen | Energeia](https://energeia.nl/powerhub-overbetuwe-kan-er-toch-komen/) (<https://energeia.nl/powerhub-overbetuwe-kan-er-toch-komen/>)).

Voorts wordt gesteld:

"Alhoewel de Nederlandse Staat recent is toegetreden tot aandeelhouder van netbeheerder Stedin in de Rotterdamse regio voor het midden- en laagspanningsnet, met daarbij inbreng van vijfhonderd miljoen euro aan kapitaal voor netuitbreiding, ligt het probleem dus 'hoger'. Lokale netbeheerders als Stedin geven aan dat er steeds minder speelruimte komt op het elektriciteitsnet."

Vraag 2:

Is het bij u bekend of er door 'minder speelruimte' in regio Rotterdam en specifiek het havengebied lokale initiatieven in de problemen zijn of zullen komen? Indien ja, kan het college aangeven welke initiatieven dit betreft?

Antwoord:

Sinds 18 oktober 2023 hebben de industriële gebieden Europoort en de Botlek, en de leefgebieden Hoek van Holland, Rozenburg, Pernis en Hoogvliet te maken met structurele congestie (code rood) voor afname op het hoogspanningsnet van Tennet. Tennet heeft na onderzoek geconcludeerd dat er voorsnog onvoldoende flexibele capaciteit aanwezig is in het gebied, waardoor de congestie alleen verholpen kan worden zodra uitbreiding van het hoogspanningsnet gerealiseerd is (naar verwachting rond 2030 gereed) en/of er voldoende extra flexibiliteit wordt aangeboden. Dat houdt in dat er tot die tijd géén nieuwe of zwaardere grootverbruik aansluitingen aangevraagd of benut kunnen worden. Aanvragen hiervoor komen bij de netbeheerder in de wachtrij. In de collegebrief over 'Elektriciteitsnet rond Botlek en Europoort voorlopig op slot' (23bb007076) van 24 oktober 2023 staat onder kopje '5. Wat betekent dit voor Rotterdam?' de impact van de congestie op de gemeente nader beschreven.

Vraag 3:

In hoeverre is de mogelijkheid reëel dat in Rotterdam, inclusief havengebied, het elektriciteitsnet 'vol' raakt en stroomlevering aan banden wordt gelegd?

Antwoord:

Zoals in het antwoord onder vraag 2 aangegeven heeft Gemeente Rotterdam reeds te maken met congestie voor afname van elektriciteit in een deel van haar grondgebied, inclusief een deel van het havengebied. Dat is ook terug te zien op de capaciteitskaart van Netbeheer Nederland (<https://capaciteitskaart.netbeheernederland.nl/>). Voor het resterende deel van de gemeente kan gemeld worden dat er nog géén sprake is van afnamecongestie.

Wat betreft congestie voor opwek van elektriciteit valt te zeggen dat we hier in Gemeente Rotterdam voorsnog geen last van hebben. In de collegebrief over 'Elektriciteitsnet rond Botlek en Europoort voorlopig op slot' (23bb007076) van 24 oktober 2023 kunt u meer uitleg vinden rondom de congestiesituatie in Rotterdam.

Het signaal vanuit alle netbeheerders in Nederland is dat de aankomende jaren congestie niet snel opgelost kan worden. Dat betekent dat we ook in gebieden met voldoende capaciteit hier bewust mee om moeten gaan en op zoek moeten naar oplossingen om netcapaciteit zo optimaal mogelijk te benutten. Een manier om netcapaciteit beter te benutten is het ontwikkelen van energy hubs.

Vraag 4:

Welke rol speelt capaciteitsgebrek op het hoogspanningsnet voor Rotterdam? Kunnen we eventuele problemen in eigen stad en haven oplossen door simpelweg capaciteit uit te breiden op het midden- en laagspanningsnet, of hebben we hierin ook medewerking van landelijk beheerder TenneT nodig?

Antwoord:

Op dit moment geldt dat er buiten de genoemde gebieden onder vraag 2 vooralsnog geen sprake is van capaciteitsgebrek in Rotterdam. Een belangrijke verduidelijking voor het huidige congestiegebied betreft dat er sprake is van congestie op het hoogspanningsnet van TenneT, maar dat regionale netbeheerder Stedin aangeeft nog voldoende capaciteit te hebben op haar midden- en laagspanningsnet. Het net van Stedin moet in de aankomende jaren ook nog uitgebreid worden in het gebied, maar vormt op dit moment niet het knelpunt.

Als gevolg van de technische werking van het elektriciteitsnet is het zo dat congestie op het hoogspanningsnet niet opgelost kan worden door het uitbreiden van het midden- en laagspanningsnet.

Vraag 5:

Krijgen energyhubs – die netwerkcongestie voorkomen – voorrang als zich situaties voordoen waarbij er afwegingen moeten worden gemaakt over aansluitingen tot het regionale elektriciteitsnet? Indien nee, waarom niet?

Antwoord:

Eén van de kansen die energy hubs hebben, doordat deelnemende partijen overstappen naar één gedeeld groepscontract bij de netbeheerder in plaats van individuele contracten, betreft het reduceren van de totale impact op het elektriciteitsnet. Dat is mogelijk wanneer de som van de aansluitcapaciteit in het groepscontract lager is dan de som van de individuele contracten en deelnemende partijen een lokale prikkel kunnen creëren om binnen het groepscontract te blijven. Dat betekent dat over het algemeen energy hubs gebruik zullen maken van reeds gecontracteerde transportcapaciteit en geen nieuwe transportcapaciteit zullen aanvragen.

Wat betreft het prioriteren van nieuwe aansluitingen voor nieuwe energy hubs zal de Autoriteit Consument & Markt (ACM) naar huidige verwachting in april het definitieve maatschappelijk prioriteringskader publiceren. ACM is de landelijke toezichthouder van de netbeheerders. Dit prioriteringskader heeft als doel om transportverzoeken die op de wachtrij staan in een congestiegebied maatschappelijk wenselijk te prioriteren in plaats van op volgorde van binnenkomst.

Volgens het ontwerp prioriteringskader zullen aansluitingen die vallen binnen de eerste categorie 'Congestieverzachter' bovenaan de wachtrij komen. Dat betekent, dat als energy hubs aan kunnen tonen dat zij congestie kunnen verlichten door op alle netvlakken capaciteit vrij te spelen, zij volgens het prioriteringskader eerder aangesloten kunnen worden. Navraag bij onze regionale netbeheerder levert op dat energy hubs vooralsnog

niet zozeer capaciteit vrijmaken op het elektriciteitsnet, maar de bestaande (gecontracteerde) capaciteit beter benutten en dus volgens dat principe geen voorrang zouden krijgen op de wachtrij.

Voorts wordt gesteld:

"Tijdig ingrijpen bij netbeheer voorkomt dat duurzame initiatieven, die een rol spelen in de energietransitie, worden tegengewerkt."

Vraag 6:

Bent u bereid het gesprek met de netbeheerders aan te gaan met als doel een garantie te vragen dat huidige en toekomstige netwerkcongestieproblemen geen belemmering zullen zijn om energyhubs verder te ontwikkelen? Indien ja, wat is uw inzet in deze gesprekken? Indien nee, waarom niet?

Antwoord:

Vanuit Gemeente Rotterdam stemmen wij op regelmatige basis af met Tennet en Stedin om de netbeheerders zo goed mogelijk te faciliteren in hun opgave om congestieproblematiek zo snel mogelijk op te lossen of te voorkomen. Wat betreft de ontwikkeling van energy hubs kunnen netbeheerders geen garanties geven dat huidige of toekomstige congestie géén belemmering zal zijn voor het ontwikkelen hiervan. Dit hangt af van de specifieke locatie van de energy hub, specifieke voorwaarden die de energy hub nastreeft en de dan heersende situatie op het net.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

J.H. Meijer, l.s.

De burgemeester,

A. Aboutaleb